

Notat

Dato: 10. november 2009

Dokument nr. 622910/09

Kirkeministeriet

Høringsnotat vedrørende ændring af lov om anmeldelse af fødsler og dødsfald

Modtagne hørings svar

I forbindelse med lovforslaget om anmeldelse af fødsler og dødsfald er der modtaget hørings svar fra:

Ateistisk Selskab	Side 1
Danmarks Kordegneforening	Side 3
Danmarks Provsteforening	Side 5
Danske Bedemænd	Side 7
Danske Kirkers Råd	Side 9
Distriktsforeningen af Menighedsråd i Kbh. og Frb.	Side 12
Domstolsstyrelsen	Side 13
Fyens Stift	Side 14
Haderslev Stift	Side 15
Helsingør Stift	Side 16
Jordemoderforeningen	Side 18
Kommunernes Landsforening	Side 20
Københavns Stift	Side 22
Landsforeningen af Menighedsråd	Side 23
Lolland-Falsters Stift	Side 24
Lægeforeningen	Side 25
Menighedsrådet ved Vor Frue Kirke, København	Side 27
Præsteforeningen	Side 28
Region Hovedstaden	Side 29
Region Midtjylland	Side 31
Region Nordjylland, Regionsjordemoderen	Side 32
Ribe Stift	Side 33
Roskilde Stift	Side 34
Sognepræst Thomas Reinholdt Rasmussen	Side 35
Sundhedsstyrelsen	Side 36
Aalborg Nordre Provsti, provst Ole Rysgaard Madsen	Side 39
Aalborg Stift	Side 41
Århus Stift	Side 42
Århus Universitetshospital, Chefjordemoder Joan Dürr	Side 43

Sammenfatning af høringsvarenes indhold:

Side 2
Dokument nr. 622910/09

Ingen bemærkninger:

Høringsvarene fra *Domstolsstyrelsen, Århus Stift, Aalborg Stift, Haderslev Stift, Fyens Stift, Københavns Stift* samt *Ribe Stift* har ingen bemærkninger til lovudkastet.

Overordnede fællestræk blandt øvrige svar

Hvor disse kommenteres, udtrykkes der generelt tilfredshed med planerne for forenklinger for borgere, sundhedsvæsen og personregistrering, som er lovudkastets hensigt. Langt de fleste indvendinger gælder detaljer i lovudkastet.

Særligt vedrørende fødselsanmeldelse:

De to jordemødre, der har indsendt høringssvar for hhv. *Region Nordjylland* og *Århus Universitetshospital*, ligesom *Danmarks Kordegneforening*, har bemærket, at hjemmefødsler også bør registreres på samme måde, nemlig ved jordemoderanmeldelse. Denne holdning deles af *Region Hovedstaden*, der også understreger, at den elektroniske løsning må integreres i de eksisterende systemer, samt af *Region Midtjylland*, der har et forslag til lovtekstens udformning.

Jordemoderforeningen mener ligeledes, at det er hensigtsmæssigt, at alle fødsler indberettes ens, dvs. også hjemmefødsler. Foreningen mener dog, i lighed med Danmarks provsteforening, at den dobbelte indberetningspligt bør fortsætte, både af hensyn til den dobbelte kontrol af oplysningerne og til den værdi, der er i, at forældrene tager ansvar for en vigtig procedure i anerkendelsen af barnet i samfundet.

Landsforeningen af Menighedsråd tager udkastet til efterretning, men beklager, at den personlige kontakt i sognet i forbindelse med fødselsanmeldelsen udgår.

Sognepræst Thomas Reinholdt Rasmussen bifalder intentionen om regelforenkling, men hæfter sig ved, at det kun er sygehuset, der anmelder fødslen, og stiller dermed spørgsmålet, hvorvidt forældre fratages ansvar for deres børn. Dermed bliver lovudkastet til et spørgsmål om samfundssyn og om synet på forholdet mellem forældre og børn. Danmarks provsteforening er inde på det samme og skriver, at lovudkastet ikke synes at tage hensyn til det grundmenneskelige vilkår, at det er naturligt, at anmeldelsen kommer fra et menneske, den vedrører.

Biskoppen over Roskilde Stift, hvis overvejelser deles af *Biskoppen over Helsingør Stift*, hilser overordnet forenklingen velkommen, men understreger, at der i en tredjedel af tilfældene ikke vil opleves nogen lettelse, idet der i disse skal registreres faderskab. Biskoppen frygter, at dette ofte vil blive glemt, hvis den generelle forældreanmeldelse bortfalder. *Lolland Falsters Stift* samt

Præsteforeningen understreger ligeledes, at det ville være hensigtsmæssigt, om der blev taget højde for omsorgs- og ansvarserklæringer. *Provst Ole Rysgaard Madsen* fremhæver også problematikken og foreslår, at jordemødre kunne indscanne omsorgs- og ansvarserklæringer. Provsten stiller også spørgsmålet om, hvordan man skal forholde sig til personer, der ikke er verificerede, idet der eventuelt kræves dokumentation i form af attester.

Danmarks Provsteforening mener, at lovudkastet mindsker den sikkerhed, der ligger i en dobbelt anmeldelse.

Sundhedsstyrelsen er positiv over for tiltaget, idet det vil fjerne nogle vanskeligheder, som dødsårsagsregisteret har i forbindelse med dødfødte.

Kommunernes Landsforening påpeger det vigtige i, at de sønderjyske kommuner behandles på lige fod med sognene, så indberetningerne sker ens over hele landet.

Særligt vedrørende anmeldelse af dødsfald

Biskoppen over Roskilde Stift, støttet af *Biskoppen over Helsingør Stift*, gør gældende, at ændringen ikke vil blive opfattet som nogen væsentlig lettelse for de pårørende, idet disse fortsat skal anmode om begravelse. Dette gør *Præsteforeningen* ligeledes gældende og tilføjer, at det vil være hensigtsmæssigt, at dødsanmeldelsens og begravelsesanmodningens data kunne videregendes elektronisk.

Danmarks Kordegneforening fremhæver, at opdelingen mellem anmeldelse af dødsfald og anmodning om begravelse kan give de pårørende bedre tid til at planlægge begravelseshandlingen.

Århus Universitetshospital forventer et mere stabilt system end i dag, såfremt man fremover kun skal anmelde dødsfald digitalt. *Region Hovedstaden* ser også tekniske problemer nu; den påpeger også, at glemte kodeord til den digitale signatur er et problem, men mener, at problemet bliver mindre. Regionen foreslår, at PLO (Praktiserende Lægers Organisation) inddrages. *Region Midtjylland* ønsker, at de tekniske løsninger udfærdiges i tæt samarbejde med regionerne for at sikre en mindre grad af frustration, end der er ved den elektroniske dødsfaldsindberetning i dag.

Region Nordjylland støtter lovforslaget og understreger den lettelse, det vil medføre.

Lægeforeningen ser to problemer med lovforslaget:

1. Det hviler på en teknisk løsning via Sundhedsstyrelsens systemer (SEI) e.l., men det er formuleret, så indberetningspligten påhviler den enkelte læge. Lægeforeningen er bekymret for den situation, der kan opstå, hvis den tekniske løsning ikke er på plads ved lovens ikrafttræden, hvilket medfører en øget administrativ byrde for lægen.

2. Lovudkastet forudsætter, at lægen har adgang til omgående at indberette dødsfald. Dette er endnu ikke fuldt gennemført på alle sygehuse og hos vagtlægerne.

Lægeforeningen har en række forslag til ændringer, der tager højde for dette.

Sundhedsstyrelsen pointerer ligeledes, at digitaliseringen endnu ikke er fuldt gennemført og understreger, at en indsats fra regionerne er nødvendig for en øget implementering af den elektroniske dødsattest. Sundhedsstyrelsen savner også en kontrolmulighed. Når en dødsattest ikke indberettes, har det offentlige ingen mulighed for at kontrollere et dødsfald. Styrelsen påpeger derudover, at en hurtigere indberetning er afhængig af driftssikkerheden i sygehusenes IT-systemer. Styrelsen ønsker en uddybning af forhold omkring dødsanmeldelsesblanketten.

Danske Kirkers Råd hilser den lægelige anmeldelse af dødsfald velkommen. I den forbindelse har det visse ønsker til ændringer på anmeldelsen på www.personregistrering.dk. Rådet påpeger, at det anser et elektronisk avis til begravelsesmyndigheden for nødvendigt, så nogen kan reagere.

Brancheforeningen *Danske Bedemænd* påpeger, at foreningen anser det for vigtigt, at der foreligger en papirudgave af dødsattesten til brug for flytning af afdøde. Den spørger endvidere, om der er planer om en elektronisk begravelsesansøgningsblanket, og hvordan man fremover vil sikre sig, at afdødes ønsker bliver respekteret.

Særligt vedrørende den folkekirkelige registrering

Landforeningen af Menighedsråd er tilfreds med, at civilregistreringen ikke flyttes. *Danmarks provsteforening* understreger, at der ikke må herske tvivl om, at området fortsat påhviler folkekirkens præster og provster.

Menighedsrådet ved Vor Frue Kirke, København og *Distriktsforeningen af Menighedsråd i København og Frederiksberg* finder, at lovudkastet har uklarheder og utilsigtede signaler. De finder det ikke klart, at navngivning fortsat kan foregå i kirken. De ønsker at fastholde folkekirkens civilregistreringsmyndighed og sognepræsten som begravelsesmyndighed.

Danmarks Kordegneforening understreger kraftigt, at den ikke ser lovforslaget som et forsøg på at flytte ansvaret for civilregistreringen.

Danske Kirkers Råd understreger, at rådet ikke har noget imod folkekirkens civilregistreringsmyndighed for egne medlemmer og henviser til rådets rapport "Frihed og Lige Vilkår" fra 2007. Rådet efterlyser valgfrihed for forældre og påpeger, at forslaget opretholder "grundlaget for indsigelse og kritik" mod folkekirkens civilregistrering. Rådet savner åbninger for de trossamfund, der fører kirkebøger for at kunne kommunikere med personregistrering og ser frem til et møde med Kirkeministeriet derom.

Ateistisk Selskab ønsker, at den sønderjyske ordning udvides til hele landet, da civilregistreringen er en offentlig opgave.

Særligt vedrørende lovudkastets økonomi

Danmarks Provsteforening ønsker, at den økonomiske besparelse gøres tydeligere og overvejer, om forslaget betyder, at der skal overføres lønmidler fra det kirkelige område.

Region Hovedstaden mener, at lovforslaget påfører regionen udgifter, og at disse udgifter må indgå i førstkommande DUT-forhandling.

Kommunernes Landsforening forudsætter, at besparelser ikke modregnes i bloktilskuddet, men mener i øvrigt, at de økonomiske konsekvenser endnu ikke kan vurderes, og at den anførte besparelse på 7 millioner bør udgå af lovudkastet.

Ministeriets bemærkninger:

Høringssvarene giver anledning til følgende bemærkninger

Med lovforslaget ændres ikke på det forhold, at ansvaret for personregistreringen påhviler folkekirken¹.

Blandt andet som følge af høringssvaret fra Danmarks Kordegneforening lægges der op til, at udtrykket ministerialbøger, der siden indførelsen af den elektroniske registrering har været erstattet af DNK (Den Ny Kirkebog) og senere af Personregistrering/CPR samt Den elektroniske Kirkebog, erstattes af CPR, når der er tale om civile oplysninger og af Den elektroniske Kirkebog, når der er tale om rent kirkelige oplysninger. Det betyder, at udtrykkene ministerialbog, DNK og Personregistret/CPR udgår.

Hvor registreringen foregår, fremgår ikke kun af denne lov, men også af en række andre love, herunder navneloven, børneloven og lov om begravelse og ligbrænding. Ministeriets igangværende dialog med Danske Kirkers Råd om trossamfundenes ønsker og behov påtænkes fortsat.

Lovudkastet er et resultat af en øget og ønskelig digitalisering inden for samfundet som helhed og den offentlige forvaltning i særdeleshed. Denne digitaliseringsproces, der er udmøntet i Regeringen, KL og Danske Regioners: ”Strategi for digitalisering af den offentlige sektor 2007-2010” fra juni 2007, vil medføre, at offentlige myndigheder ikke bare lejlighedsvis kommunikerer elektronisk med hinanden, men at ikke-elektronisk kommunikation vil og skal være en undtagelse.

Dette kræver i al almindelighed driftssikkerhed og udbredelse af elektroniske systemer. Med det fokus, der er på en øget digitalisering, herunder lanceringen af en ny digital signatur samt planlægningen af en eDag3, som Regeringen har indgået aftale med staten, KL og Danske Regioner om, må det forventes, at hovedparten af de tekniske problemstillinger, flere af høringspar-

¹ Dog varetages opgaven i Sønderjylland af kommunerne.

terne nævner, vil være løst inden den elektroniske anmeldelse af fødsler og dødsfald forventes implementeret i 2011.

Det forventes således, at en ny og nemmere digital signatur, både for personer, virksomheder og myndigheder, sættes i drift i 2010. Dette vil mangedobbele antallet af brugere over en periode på få måneder. Samtidig vil digitaliseringen øges i kommunikationen mellem myndigheder og borgere. Her tænkes på dokumentboks og på NemSMS, hvor det kan forventes, at f. eks. ugifte forældre maskinelt kan erindres om muligheden for en omsorgs- og ansvarserklæring, således at denne ubureaukratiske og nemt administrerbare ordning til registrering af faderskab styrkes.

Med hensyn til de høringssvar, der gør opmærksom på problemerne med digitaliseringen er det Kirkeministeriets erfaring, at de afhjælpes, når praktiske initiativer, der tager den ny teknologi i anvendelse, igangsættes trinvis. Der vil derfor blive lagt op til, at implementeringen kan ske gradvist og i den takt regionerne er parate hertil. Det kan også betyde, at eksempelvis den elektroniske anmeldelse af hjemmefødsler først bliver igangsat senere, mens langt den overvejende del af alle fødsler kan blive elektronisk anmeldt fra starten.

I sjældne tilfælde vil det kunne ske, især i forbindelse med førstegangsfødende, der er født i udlandet, at der i forbindelse med fødselsregistreringen mangler noget dokumentation, for eksempel for morens navn. Denne vil fødselsregistreringsstedet fortsat skulle indkalde fra borgeren.

Den dobbelte registrering, der hidtil har fungeret i det meste af landet, er ikke længere skønnet nødvendig. Dels skyldes det erfaringer fra Sønderjylland, hvor fødsler er blevet registreret ud fra jordemoderens anmeldelse. Dels skyldes det det faktum, at navngivningsmyndigheden har adgang til at se registreringen i Den elektroniske Kirkebog/CPR. Det vil derfor uvægerligt straks afføde spørgsmål, for eksempel hvis et barn registreret som dreng skal have et pigenavn. Endelig forebygger det fejl, at jordemoderens anmeldelse sker i sammenhæng med den arbejdsgang, hvor det nyfødte barns CPR-nummer bliver udtaget.

Lovudkastet indebærer ikke merarbejde for nogen parter. Derfor gøres det klart i teksten, at lægens pligt er begrænset til indberetning af dødsfaldet til sundhedsvæsenets systemer, hvorfra dødsfaldsindberetningen overføres til Den elektroniske Kirkebog/CPR. At det ikke medfører merarbejde, betyder ikke, at alle parter i alle henseender oplever lettelsen lige stor. For eksempel vil de pårørende i forbindelse med et dødsfald ikke opleve lettelsen særlig stor, idet der fortsat skal anmodes om begravelse. Dog vil tidspresset til at få aftalt begravelsen ikke være så stort som nu. Derfor ligger forbedringen mest inden for forvaltningen.

Samtidig er det taget til efterretning, at det ikke synes at besvære jordemødrene også at indberette hjemmefødsler. Dette medfører en lettelse for forældrene i den sammenhæng.

Lovudkastet vil få følgevirkninger inden for andre områder, eksempelvis i relation til begravelse og ligbrænding eller faderskab, hvor traditionelle pro-

cedurer og velkendte vaner må lægges om. Dette vil Kirkeministeriet, såfremt lovforslaget vedtages, drøfte med relevante parter.

Vedrørende lovforslagets økonomi

Danmarks Provsteforenings ønske om en tydeliggørelse af, at der ikke skal overføres lønmidler fra det kirkelige område til andre parter, understøttes af, at det er ministeriets opfattelse, at de foreslåede ændringer ikke påfører nogen part et merarbejde.

Kommunernes Landsforenings ønske om at fjerne besparelsespotentialer efterkommes, da den angivne besparelse ikke er en konsekvens af lovforslaget. Advisering af de kommunale børneplejesystemer er derimod noget som regionerne og kommunerne kan aftale at indføre, hvis der i forvejen anvendes elektronisk overførsel af fødselsanmeldelsen.

Særligt vedrørende anmeldelse af fødsler:

Med hensyn til anmeldelse af fødsler vil der være tale om, at jordemødre fortsat skal anmelde fødslen, men at dette kan ske ved elektronisk overførsel af oplysninger, som jordemoderen i forvejen indtaster. Forenklingen ligger i, at disse oplysninger ikke længere skal suppleres med en papiransmeldelse, sendt som almindeligt brev.

For ugifte forældre vil det fortsat være sådan, at de skal indlevere oplysninger vedrørende faderskabet. Det er en pligt, de allerede i dag oplyses om i forbindelse med fødselsforberedelsen, ligesom det fremgår af temaet "Mine børn" på den fællesoffentlige hjemmeside Borger.dk.

I den gældende lov anvendes i § 2 formuleringen: "Anmeldelse af fødsel skal foretages af barnets forældre, for barn uden for ægteskab af moderen." Såfremt en jordemoder ikke medvirker ved fødslen, vil der fortsat bestå en anmeldelsespligt, denne foreslås dog formuleret således, at udtrykket forældre og moren erstattes af forældremyndighedsindehaveren eller, hvis der er fælles forældremyndighed, forældremyndighedsindehaverne, hvilke mere præcist fastlægger, hvem anmeldelsespligten kan påhvile.

Personregisterføernes opgave forenkles med kun én anmeldelse, der desuden kan ankomme elektronisk, hvorved indtastning overflødiggøres.

I kommunernes sundhedspleje kan oplysning om nyfødte straks blive registreret, også her uden indtastning.

I samarbejde med Finansministeriet, KL og Danske Regioner har Kirkeministeriet med økonomisk støtte fra Styregruppen for Tværoffentligt Samarbejde (STS) igangsat et projekt, der skal bidrage til en nem implementering af den elektroniske grænseflade, som Kirkeministeriet allerede har udviklet i Personregistrerings/CPR-systemet, til opsamling af oplysninger fra hospitaler og til videreekspedition af oplysninger til de kommunale systemer i bl.a. sundhedsplejen.

Det præciseres derudover, at overgangen til den elektroniske overførsel af fødselsanmeldelsen kan ske i den takt regionerne er parate hertil, desuden at den nye bekendtgørelse vil tage højde herfor.

Særligt vedrørende dødsanmeldelser:

Lovforslaget lægger op til, at den dødsattest, lægen i dag udskriver via Sundhedsstyrelsens elektroniske system, fremover overføres automatisk til Den elektroniske Kirkebog/CPR.

Med hensyn til lægens opgave vil der derfor være tale om behandling af de samme oplysninger som nu, men disse behandles på en anden måde af it-systemerne. Således skal der ikke længere udskrives en dødsattest, idet oplysningerne overføres elektronisk.

Da Sundhedsstyrelsen har udviklet og idriftsat det system, der skal indberettes i, påføres lægerne ikke udgifter hertil.

For hospitalerne er det ikke obligatorisk at anvende systemet, hvis alternative systemer opfylder Sundhedsstyrelsens normer for dødsattestens indhold samt kan kommunikere elektronisk med Sundhedsstyrelsens modtagesystem for de elektroniske dødsattester.

Sundhedsstyrelsens system vurderes velegnet til også at håndtere elektronisk indberetning af dødsfald til Den elektroniske Kirkebog/CPR, og en anvendelse vil i høj grad medføre forenklede og effektiviserede arbejdsgange hos de berørte myndigheder.

Høringen giver anledning til følgende ændringer i Lovforslaget og dets bemærkninger:

§ 2 stk. 1 affattes:

”§ 2. Anmeldelse af fødsel skal foretages af en jordemoder, der har medvirket ved fødslen. Såfremt en jordemoder ikke har medvirket, påhviler anmeldelsespligten forældremyndighedsindehaveren eller, hvis der er fælles forældremyndighed, forældremyndighedsindehaverne eller en person, der af disse er bemyndiget til at foretage anmeldelsen.”

§ 2 stk. 4 affattes:

”Stk. 4. Anmeldelsen af dødsfald skal foretages af den læge, der udfærdiger dødsattest, gennem sundhedsvæsenets it-systemer.”

I ”Bemærkninger til lovforslaget, almindelige bemærkninger, afsnit 3.1” erstattes afsnittene 3-5 af nedenstående tekst:

”Der er ingen væsentlig forskel på oplysningerne i jordemoderens anmeldelse og forældrenes anmeldelse, og personregisterføreren har derfor ikke noget behov for at få anmeldelsen fra flere sider.

Jordemødrene har også nu anmeldelsespligt, når de medvirker ved hjemmefødsler. Denne kan gøres elektronisk, så en skelnen mellem hjemmefødsler og fødsler på sygehus er derfor unødvendig. Der skal blot skelnes mellem fødsler, hvor en jordemoder medvirker og dem, hvor ingen jordemoder medvirker.

Det er på baggrund heraf unødvendigt at opretholde en selvstændig pligt for forældrene, for barn uden for ægteskab moderen, til at anmelde deres barns fødsel til personregisterføreren, når der samtidig foretages anmeldelse fra jordemoderens side. Derfor foreslås denne pligt afskaffet, mens den skal bibeholdes i de tilfælde, hvor der ikke foretages anmeldelse fra anden side.

Efter afsnit 7 indsættes afsnittet:

I lovforslaget lægges der imidlertid op til, at udtrykket forældre og moderen, erstattes af forældremyndighedsindehaveren eller, hvis der er fælles forældremyndighed, forældremyndighedsindehaverne, hvilke er mere præcise udtryk for, hvem ansvaret kan påhvile.

Bemærkninger til lovforslaget enkelte bestemmelser, til § 1 nr. 2 affattes:

”Til nr. 2.

Med den foreslåede formulering af stk. 1 bortfalder pligten for forældrene til at foretage anmeldelse af fødsel, når en jordemoder har medvirket. Da jordemoderanmeldelsen samtidig skal være hovedreglen, er denne flyttet op først i bestemmelsen.

I de tilfælde, hvor ingen jordemoder medvirker, består forældrenes pligt til at anmelde fødslen fortsat. Anmeldelsen kan således, efter forældrenes valg, foretages af moderen *eller* af faderen, uanset om de er gift, eller af en person, som forældrene har bemyndiget til at foretage anmeldelsen.

Med den foreslåede formulering af stk. 2 reguleres anmeldelsen af de fødsler, hvor ingen jordemoder har medvirket, og hvor hverken barnets mor eller far er i stand til at foretage fødselsanmeldelse – fx fordi de er afgået ved døden. Det fastlægges, hvem der i så fald skal foretage fødselsanmeldelsen.

Stk. 3 regulerer, hvem der har pligt til at anmelde en fødsel i de få særlige tilfælde, hvor et barn fødes om bord på et skib eller i et luftfartøj på vej til landet.

Dødsfald om bord på skibe eller i luftfartøjer foreslås fremover omfattet af lovforslagets § 2, stk. 4.

Med den foreslåede formulering af stk. 4 bortfalder den selvstændige pligt for pårørende til afdøde til at foretage anmeldelse af dødsfaldet. I stedet indføres der pligt for den læge, der udfærdiger dødsattesten, til også at anmelde dødsfaldet. Dette gælder, uanset hvor dødsfaldet sker.”